

Agendapunt	4
Onderwerp	Duiktaak Gelderland-Zuid
Datum	23 september 2021
Aan	Algemeen Bestuur VRGZ
Van	Dagelijks Bestuur VRGZ
Telefoon	
E-mailadres	

Adviesnota

Beslispunten

Instemmen met

- De dienstverleningsovereenkomst die tijdelijk met veiligheidsregio's Gelderland-Midden en Brabant-Noord is aangegaan voor de inzet van hun duikteams in Gelderland-Zuid, structureel te continueren.
- Instemmen met de kostenuitzetting van €130.000,- vanaf 2022 die deze overeenkomst met zich meebrengt.
- Het voornemen om de uitzetting voor het jaar 2022 incidenteel te dekken uit het verwachte positieve resultaat van de jaarrekening 2021 van de VRGZ
- Voor het jaar 2023 en volgende jaren de betreffende structurele kostenuitzetting meenemen in de kaderbrief 2023 met het verzoek om een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Inleiding

In 2011 heeft het bestuur besloten tot opheffing van het duikteam van Gelderland-Zuid. Bij het besluit van het bestuur is expliciet toegevoegd dat nieuwe ontwikkelingen kunnen leiden tot een heroverweging van de duiktaak en er op een andere manier compensatie voor zal worden gezocht. Dat heeft geleid tot de volgende stappen:

- In november 2018 gaf het Algemeen Bestuur de opdracht aan de regionaal commandant om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden en randvoorwaarden om de samenwerking voor de duiktaak met omliggende Veiligheidsregio's te formaliseren.
- In juni 2019 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het voorstel om voor de invulling van de duiktaak voor Gelderland-Zuid afspraken te maken met de veiligheidsregio's Gelderland-Midden en Brabant-Noord. Immers, tussen het moment van het opheffen van de duiktaak en het aangaan van een dienstverleningsovereenkomst met de genoemde regio's waren geen harde afspraken over de inzet van een duikteam.
In de nadere uitwerking bleken de twee regio's een compensatie in de kosten te vragen, in totaal €130.000, om als volwaardig duikteam te opereren, gericht op redding en berging. Er kon niet meer worden uitgegaan van het vertrouwen op burenhulp met gesloten beurzen
- Het Algemeen Bestuur besloot in de afweging van voorgedragen opties op 20 november 2020 tot de volgende opdracht:
 1. Voor 2021 de inzet voor een duikteam te organiseren door een dienstverleningsovereenkomst te sluiten met Gelderland-Midden en Brabant Noord.
 2. Te onderzoeken en te rapporteren of er private partijen zijn die de duiktaak structureel kunnen uitvoeren en wat dit betekent voor onder meer veiligheid, kosten en kwaliteit.
 3. Te bezien en te rapporteren of er nog andere vormen van structurele publieke samenwerking mogelijk zijn.

Voor 2021 is de dienstverleningsovereenkomst aangegaan met de twee regio's. De kosten voor de inzet in 2021 is incidenteel gedekt uit de begroting 2021. De genoemde alternatieven zijn onderzocht. In het voorstel wordt ingegaan op de alternatieven en een advies gegeven voor invulling van de duiktaak.

Beoogd effect

Voorzien in de invulling van de duiktaak van de brandweer, gericht op redding en berging.

Argumenten

Voor de duiktaak bestaat geen wettelijke verplichting, wel heeft de brandweer de taak om ongevallen op het water te beheersen. Het bestuur besluit op grond van het risicoprofiel hoe dat gebeurt. De landelijke visie van de Brandweer omschrijft als gewenste situatie voor incidentbestrijding op het water een drietrapsaanpak, die bestaat uit:

1. grijpredding, waarbij het slachtoffer zich dicht bij de kant bevindt, nog boven water (een waterdiepte van max 1,5 meter en het slachtoffer bevindt zich maximaal 15 meter van de kant), door bemanning tankautospuut;
2. oppervlakteredding, waarbij het slachtoffer zich op een groter oppervlak, verder van de kant, maar nog wel boven water bevindt (meer dan 15 meter van de kant, tot maximaal 200 meter van de kant of een vaartuig), door eenheid oppervlakteredding; dit team mag dus niet onder water redden, duiken.
3. duiken, waarbij het slachtoffer zich onder water bevindt. De duiktaak houdt in:
 - zoeken naar en redden van te water geraakte personen;
 - berging van slachtoffers;
 - ondersteuning bij oppervlakteredding.

Grijpredding en oppervlakteredding zijn in onze regio goed georganiseerd (19 posten hebben het specialisme oppervlakteredding).

Uitkomsten onderzoek private of publieke samenwerking

Als uitvoering van de opdracht van het algemeen bestuur zijn de volgende partijen benaderd:

- Drie commerciële bedrijven met duikers.
- Het Korps Landelijke politiediensten/de politie.
- De Nederlandse onderwatersportbond, die in onze regio twaalf duikverenigingen telt.

Deze partijen is gevraagd in hoeverre zij de duiktaak van de brandweer zouden kunnen uitvoeren voor

Gelderland-Zuid, met als uitgangspunt:

- Duikers kunnen binnen een uur ter plaatse en inzetbaar zijn voor reddend duiken.
- Hun werkwijze moet voldoen aan de vereisten die aan het brandweerdijken worden gesteld en aansluiten op een brandweerinzet.

Commerciële duikbedrijven

Kwaliteit

- Deze bedrijven hebben veel materieel, kennis van en ervaring met duiken en werkzaamheden onder water en zij hebben de bereidheid om diensten te leveren.
- De duikers zijn echter niet opgeleid voor reddende handelingen en kunnen die taak dus niet direct leveren. Opleiden en oefenen zou hiervoor noodzakelijk zijn.
- De bedrijven zijn niet ingericht om snel hulp te leveren en hebben geen 24-uurs beschikbaarheid. Zij kunnen dus geen garantie geven om een duikteam te leveren voor redding binnen het uur en voor ondersteuning van de brandweer bij bijvoorbeeld oppervlakteredding.
- De bedrijven sluiten niet aan op de brandweerkwijze en hebben niet de communicatiemiddelen die daarbij horen. Ook hiervoor zouden zij regelmatig moeten oefenen.

Juridisch:

- Volgens het Besluit personeel veiligheidsregio's is het diploma brandweerdijker vereist voor de brandweertaak duiken. Daarnaast is een duikploegleider vereist (voor onder meer het maken van de taak risicoanalyse), met bijbehorend brandweerdiploma. De bedrijven beschikken daar niet over. VRGZ zou daarin moeten voorzien, met bijbehorende kosten voor opleiden, keuringen en piket.
- Private bedrijven mogen niet met zwaailicht en sirene rijden. Dat maakt het halen van opkomsttijden binnen het uur zeer ongewis.

Financieel

Nagevraagd is wat de kosten zouden zijn, als de brandweer een bedrijf inhuurt om een duikteam 24/7 beschikbaar te laten zijn. Een duikploeg bestaat uit minimaal drie duikers waarvan er minimaal een duikploegleider is en minimaal een duikmedisch begeleider. Om een duikteam 24/7 stand-by te hebben, is een piketvergoeding noodzakelijk voor beschikbaarheid (plus het coördineren daarvan). Ook het materieel moet 24/7 beschikbaar zijn. Daarnaast worden de uren van de uitrukken betaald.

De kosten van een dergelijk commercieel duikteam worden geraamd op € 375.000.

In dat bedrag zijn nog niet de opleidingskosten, oefenkosten, keuringen en investeringen in materieel opgenomen.

Om de gewenste opkomsttijd binnen de gehele regio te halen, zouden twee commerciële duikteams binnen de regio noodzakelijk zijn.

KLPD/politie

Een samenwerking met de KLPD/politie blijkt geen optie te zijn, omdat deze dienst niet ingericht is op redding, maar op berging, bijvoorbeeld bij een plaats delict (vermissing, langere tijd auto te water en dergelijke). De gevraagde opkomsttijden zijn voor hen niet haalbaar en ook bij berging zou de inzet van deze dienst langere tijd op zich kunnen laten wachten.

Als redding noodzakelijk is, laat de politie de brandweer komen.

Nederlandse onderwatersportbond

In onze regio zijn twaalf (recreatieve) duikverenigingen.

Kwaliteit

- De duikverenigingen hebben veel ervaring met recreatief duiken en beoefenen sommige specialismen, waaronder ook personen uit het water halen.
- Echter, de duikverenigingen zijn niet ingericht om snel hulp te leveren en hebben geen 24-uurs beschikbaarheid. Er kan geen duikteam geleverd worden voor redding binnen het uur en voor ondersteuning van de brandweer bij bijvoorbeeld oppervlakteredding. Er zijn ook geen mogelijkheden voor de brandweer VRGZ om dit te organiseren. Het zijn immers personen met een baan of onderneming, die in hun vrije tijd recreatief duiken. Ook beschikken zij niet over materieel om gezamenlijk te kunnen uitrukken en over de vereiste (communicatie-)

middelen om aan te sluiten op de brandweerwerkwijze.

Juridisch:

- Volgens het Besluit personeel veiligheidsregio's is het diploma brandweerder vereist voor de brandweertaak duiken. Daarnaast is een duikploegleider vereist, met bijbehorend diploma. De duikers van de duikverenigingen beschikken daar niet over. De VRGZ zou hierin moeten voorzien, met opleiden, keuringen en piket. Het bestuur is immers verantwoordelijk voor de duiktaak.
- Burgers mogen niet met zwaailicht en sirene rijden. Dat maakt het halen van opkomsttijden binnen het uur ongewis.

Emotionele belasting

Reddend en bergend duiken brengt een dusdanige emotionele belasting met zich mee, dat deze taak niet bij burgers neergelegd zou moeten worden. Bij een specialistisch team is deze opvang geborgd en is er blijvend aandacht voor welzijn en duurzame inzetbaarheid.

Financiën

Zoals aangegeven zijn er geen mogelijkheden om de 24/7-beschikbaarheid van deze duikers te realiseren. Er kan dan ook geen kostenberekening gemaakt worden. In een theoretisch geval zouden de kosten hiervan aanzienlijk zijn. Dit in verband met opleidingen, trainingen, certificeringen en piketvergoedingen. Ook zouden materiaalkosten in rekening gebracht worden.

Samengevat:

- Commerciële duikbedrijven zijn niet georganiseerd om 24 uur per dag duikers te kunnen leveren. Zij zijn niet opgeleid voor reddend handelen. Kosten om dit te realiseren worden geraamd op € 375.000 (met bijkomende kosten). En ook dan is het zeer ongewis of de gewenste opkomsttijd gehaald wordt.
- KLPD/politie is niet gericht op reddend duiken. Daarvoor wordt de brandweer ingezet.
- De Nederlandse onderwatersportbond heeft twaalf duikverenigingen in onze regio. Deze recreatieve duikers zijn niet 24/7 beschikbaar en niet ingericht om gezamenlijk binnen een uur na melding van een waterincident aanwezig zijn. Opties om dat te borgen zijn er niet.

Conclusie is dat geen van de onderzochte alternatieven een reële optie biedt voor invulling van de duiktaak van de brandweer binnen de VRGZ.

In het onderzoek naar alternatieven voor invulling van de duiktaak zijn ook andere veiligheidsregio's bevroegd. Drieëntwintig regio's hebben één of meer eigen duikteams. Twee regio's, waaronder Gelderland-Zuid, hebben geen eigen duikteam. De andere regio zonder duikteam heeft voor de invulling van de duiktaak een convenant met de buurregio's afgesloten.

Wanneer brandweer VRGZ geen overeenkomst aangaat met de veiligheidsregio's Brabant-Noord en Gelderland-Midden, worden de duikteams van deze regio's niet meer in Gelderland-Zuid ingezet, ook niet incidenteel op verzoek voor berging. Eén van hun argumenten hiervoor is dat het niet in kunnen zetten van het duikteam voor redding een te grote emotionele wissel op de duikteams trekt (een slachtoffer bergen, terwijl zij wellicht hadden kunnen redden). Daarnaast maken zij kosten voor de inzet. Gelderland-Zuid zou daarmee de enige regio zijn die op geen enkele wijze voorziet in de duiktaak.

Advies

Het bestuur wordt verzocht een afweging te maken voor de invulling van de duiktaak. Operationeel gezien heeft de brandweer de voorkeur voor het continueren van de tijdelijke overeenkomst die voor 2021 aangegaan is met de veiligheidsregio's Brabant- Noord en Gelderland-Midden voor de inzet van hun duikteams. Deze optie is in de afweging van handelingsperspectief, risico's en kosten het meest optimaal.

Deze optie brengt niet de hoge kosten (250K) en nadelen voor het personeel van een eigen duikteam met zich mee, terwijl de duiktaak wel een structureel onderdeel van de brandweezorg op het water wordt:

- structureel handelingsperspectief bij incidenten onder water, voor redding en berging van slachtoffers;
- beschikbaar op afroep en opkomst binnen een uur voor redding; getraind volgens landelijke normen voor brandweer, snelle alarmering (meteen bij alarmering van overige eenheden) en

werkwijze duikteam sluit aan op werkwijze en afspraken brandweer.

- met twee duikteams is de gewenste opkomsttijd haalbaar, terwijl ook de continuïteit geborgd wordt bij uitval of niet beschikbaarheid van een van de duikteams;
- ondersteuning eigen personeel bij oppervlakteredding (ook om te voorkomen dat het team voor oppervlakteredding ongewenste risico's neemt);
- geen risico's voor het eigen personeel;
- geen (te) hoge oefenbelasting voor personeel.
- sluit goed aan bij de maatschappelijke verwachting.

De overeenkomst brengt een kostenuitzetting van in totaal €130.000 met zich mee als bijdrage aan de inzet van de duikteams van veiligheidsregio's Brabant-Noord en Gelderland-Midden.

Kanttekeningen

Financiën

Nee

Ja **Bedrag: €130.000,-**

Wijze van dekking:

Omdat het voorzien in de duiktaak bij een overeenkomst met twee regio's een uitbreiding van de brandweezorg is, betekent dit een kostenuitzetting in de begroting. Conform de vastgestelde financiële spelregels kan voor een dergelijke nieuwe taak de dekking gevonden worden in een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Overeenkomstig hiermee wordt in de kaderbrief 2023 een voorstel gedaan aan de gemeenteraden om voor de uitvoering van deze duiktaak een extra verhoogde structurele bijdrage aan gemeenten te vragen vanaf het jaar 2023.

Bij instemming met deze optie betekent de kostenuitzetting per gemeente het volgende:

Kostenuitzetting duiktaak per gemeente

Gemeenten	Gewijzigde bijdrage 2021	verdeling kostenuitzetting duiktaak
Berg en Dal	2.389.709	7.499
Beuningen	1.452.594	4.558
Buren	2.211.321	6.939
Culemborg	2.035.328	6.387
Druten	1.113.845	3.495
Heumen	1.247.820	3.916
Maasdriel	1.816.182	5.699
Neder-Betuwe	1.675.289	5.257
Nijmegen	14.364.914	45.078
Tiel	2.733.768	8.579
West Betuwe **	4.113.166	12.907
West Maal en Waal	1.500.409	4.708
Wijchen	2.632.586	8.261
Zaltbommel	2.139.910	6.715
	41.426.840	130.000

Om de deelnemende gemeenten na de recente vaststelling op 24 juni 2021 door het Algemeen Bestuur VRGZ van de begroting 2022 VRGZ nu niet te belasten met verzoek om een verhoogde bijdrage voor 2022 wordt voorgesteld het voornemen uit te spreken om de financiële uitzetting van € 130.000,- voor 2022 incidenteel te dekken uit het verwachte positieve resultaat van de jaarrekening 2021 van de VRGZ. Indien het bestuur hiermee

akkoord gaat wordt een bestemde reserve gevormd voor de uitvoering van de duiktaak.